

Muusikaõpetuse ainekava III kooliaste

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

- aktiivse musitseerimise kaudu õpilaste muusikaliste võimete arendamine;
- huvi ja loova suhtumise kujundamine muusikasse kui kunstiliiki;
- muusikalise eneseväljendusoskuse ja loominguliste võimete kujundamine;
- muusikalise kirjaoskuse põhialuste omandamine;
- rahvuslike kultuuritraditsioonide edasikandmine;
- muusikakultuurilise aluse ja väärtushinnangute kujundamine;
- õpilase isiksusliku ja sotsiaalse arengu toetamine.

Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujundamist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelemiseks ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Maailma seal hulgas Eesti muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ja sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Õppetegevus

7. klass

Laulmine ja hääle arendamine

- Häälemurde protsessi ning hääle tervishoiu selgitamine
- Diferentseeritud laulmisvõimaluste loomine ja positiivse emotsionaalse hoiaku kujundamine

- Häälekujunduslik töö: laululise hingamisoskuse ja õige kehahoiu taotlemine, kvaliteetse häälekõla kujundamise jätkamine.
- Puhta intonatsiooni ja diktsiooniselguse taotlemine
- Eakohased ühehäälsed ja kahehäälsed või paigutise kahehäälsusega laulud, võimaluse korral lihtsamad kolmehäälsed laulud, kaanid, eest ja teiste maade rahvalaulud.
- Laulude õppimine kuulmise ja noodi järgi
- Lauludele sobiva ostinato, kaasmängu lisamine rütmi- või meloodiapillidel
- Ühislauluvara omandamine olemasolevast õpikust

Muusikaline kirjaoskus

- Õpitud astmete kordamine, kinnistamine ja kasutamine musitseerimisel
- Intervallide tutvustamine
- Helistike C-a, G-e, F-d kordamine ja kinnistamine
- Taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 kordamine ja kinnistamine
- Noodipikkuste ja pauside kordamine ja kinnistamine
- Uued rütmid
- Lihtsate ostinatode, kaasmängude loomine
- Rütmi esitamine noodipildi järgi, rütmilise mitmehäälsuse kasutamine ühismusitseerimisel
- Rütmiimprovisatsioonid rütmipillide, kehapillil.
- Õpitud vormiskeemide kordamine
- Vormiõpetus: rondo vorm
- Tempo terminid: andante, kargo, presto, allegro, moderato
- Agoogika terminid: accelerando, ritenuto
- Dünaamika terminid: piano, forte, mezzoforte, mezzopiano, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo
- Mõisted: dünaamika, tempo, agoogika, helistik, põhitoone toonika, kolmküla, intervall, rondo

Muusikalised teadmised ja oskused

- Heli ja selle omadused
- Löökpillid

- Puhkpillid
- Näited maailma erinevate regioonide (India, hiina, Jaapan, Austraalia jt) traditsioonilisest muusikast
- Teemakohased muusikapalad

Õpitulemused

- Oskab kuulata iseennast, kaaslast ja õpetajat koos musitseerimisel
- Laulab ea-ja võimetekohaselt, oskab peast laulda 6-8 laulu
- Teab helistikke C-a, G-e, F-d oskab määrata põhitooni, toonikat, ehitada põhikolmkõla
- Kasutab õpitud taktimõõte praktilisel musitseerimisel
- Teab ja oskab kasutada õpitud noodipikkusi ja pause
- Oskab võimetekohaselt ja iseseisvalt rütmiliselt improviseerida
- Teab mõiste intervall tähendust muusikas
- Teab ja oskab kuuldeliselt eristada ning iseloomustada puu-, vask. -löökpile
- Oskab iseloomustada kuulatud muusikat, anda omapoolset hinnangut ja seda põhjendada
- Teab ja oskab kasutada õpitud muusikalisi oskussõnu muusika iseloomustamisel
- Teab ja oskab kasutada õpitud mõisteid
- Oskab esitada ideid ja rakendada võimetekohaselt oma loovust nii verbaalses kui muusikalises eneseväljenduses

8. klass

Laulmine ja hääle arendamine

- häälekujunduslik töö: laululise hingamisoskuse ja õige kehahoiu taotlemine, kvaliteetse häälekõla kujundamise jätkamine;
- häälemurde probleemid, diferentseeritud laulmisvõimaluste loomine, positiivse emotsionaalse hoiaku kujundamine;
- eakohased ühehäälsed ja kahehäälsed või paigutise kahehäälsusega laulud, võimaluse korral lihtsamad kolmehäälsed laulud, kaanonid, eesti ja teiste maade rahvalaulud;
- laulude õppimine: (1) kuulmise, (2) noodi järgi.
- lauludele sobiva ostinato, kaasmängu lisamine rütmi- ja/või meloodiapillidel;
- ühislauluvara omandamine (6-8 eakohast laulu soovitatavalt kasutusel olevast õpikust).

Muusikaline kirjaoskus

- õpitud astmete kordamine, kinnistamine ja kasutamine musitseerimisel;
- õpitud helistike C – a, G – e, F – d kordamine, kinnistamine ja kasutamine laulude õppimisel;
- akord: mõiste ja struktuur (kolmkõla, septakordi põhikuju);
- bassivõtme ja absoluutsete helikõrguste tutvustamine (c – c1);
- õpitud taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 kordamine, kinnistamine ja kasutamine musitseerimisel;
- õpitud noodipikkuste ja pauside kordamine ja kinnistamine;
- rütmilised ja meloodilised improvisatsioonid, rondo vormi kasutamine improviseerimisel;
- rütmi esitamine noodipildi järgi, rütmilise mitmehäälsuse kasutamine ühismusitseerimisel;
- tempo terminid: *Andante, Largo, Presto, Allegro, Moderato*;
- agoogika terminid: *accelerando, ritenuto*;
- dünaamika terminid: *piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo*;
- vormiõpetus: õpitud vormiskeemide kordamine ja kinnistamine, uus vorm – *variatsioon*;
- mõisted: *dünaamika, tempo, agoogika, helistik, toonika e. põhitoon, kolmkõla, intervall, rondo, akord, variatsioon, bassivõti*.

Muusikalised teadmised ja oskused

- Klahvpillid – klaver, orel; elektroonilised klahvpillid; mängutehniline virtuooslikkus ja atraktiivsus pillide käsitlemisel;
- arvutimuusika;
- popmuusika kujunemine maailmas ja Eestis;
- näited Prantsuse, Itaalia, hispaania, Põhja-Ameerika, Ladina-Ameerika rahva- ja kunstmuusikast;
- teemakohased muusikapalad.

Õpitulemused

- oskab kuulata iseennast, kaaslasi ja õpetajat koos musitseerimisel;
- laulab ea- ja võimetekohaselt, oskab peast laulda 6 – 8 laulu;
- laulude õppimisel oskab kasutada abivahendina astmeid;
- teab helistikke C – a, G – e, F – d, oskab määrata toonikat e. põhitooni, ehitada põhikolmkõla;
- kasutab õpitud taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4 praktilisel musitseerimisel;
- teab mõiste akord tähendust;
- on tutvunud bassivõtmega ning absoluutsete helikõrgustega (c – c1);
- teab ja oskab kasutada õpitud noodipikkusi ja pause;
- oskab võimetekohaselt ja iseseisvalt rütmiliselt improviseerida;
- oskab iseloomustada kuulatud muusikat, anda omapoolset hinnangut ja seda põhjendada;
- teab ja oskab kasutada mõisteid: *diinaamika, tempo, agoogika, helistik, toonika e. põhitoon, kolmkõla, intervall, rondo, akord, variatsioon, bassivõti*.
- esitab ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii verbaalses kui muusikalises eneseväljenduses.

Hindamine

Teadmised ja oskused

Eesmärk: selgitada õpilasele õpetatud teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste taset, innustada õpilasi tegema iseseisvat tööd, äratada huvi erinevate ainevaldkondade vastu

Hindamisel arvestatakse:

- teadmiste, oskuste mahtu
- mõtestatust, õigsust, täpsust, kindlust
- loovat ja praktilist rakendamist
- keelelist korrektsust ja loogilisust

Vormid: kontrolltööd, tunnikontrollid, essee, praktilised ülesanded, kodused tööd, iseseisvad tööd, essee, referaat, uurimustöö, PowerPoint, õpimapp, loometöö

Hindamiskaala sobib kõige paremini faktiteadmiste, näiteks muusikalise terminoloogia (heliväljendused, rütmifiguurid, helistikud, oskussõnad jm) rakendamise kontrollimiseks. Õpilane

peab teadma, mida ja kuidas hinnatakse, iga hindelise töö algusesse või lõppu on lisatud hinnete ja punktisummade tabel.

Hinne	Punktisumma	Kirjeldus
5	90 – 100	Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.
4	75 – 89	Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.
3	50 – 74	Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.
2	20 – 49	Õpilane omab õpitud materjalist mitterahuldavaid teadmisi.
1	0 – 19	Õpilase teadmised õpitud materjalist on puudulikud.

Praktilised oskused: laulmine ja pillimäng

Eesmärk: saada ülevaade õpilase vokaalsetest võimetest, arendada muusikalist mälu (peast laulmise korral), arendada eneseväljendus ja esinemisjulgust.

Hindamise kriteeriumid:

- õpilane on õppinud pähe teksti (peast laulmise korral)
- õpilane esitab laulu õiges rütmis (on selle tunnis õppeprotsessis omandanud)
- õpilane teab laulu meloodiat (mitteviisipidajad püüavad häälega otsida helikõrgusi, mitte ei loe nagu luuletust)
- õpilane oskab laulda tunnis läbilauldud laule, tunneb laulmise käigus vajaminevaid muusikalisi märke, teab laulu järjekorda noodipildis.
- kasutab kaasmängudes ja/või *ostinato*'des keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt

Hinne kontsertarvestuse, retsensiooni eest.

Eesmärk: Viia õpilane elava muusika juurde, kasvatada neis huvi ja soovi kontsertidel käimise vastu ja laiendada silmaringi.

Vorm: Kirjalik retsensioon 10 päeva jooksul peale kontserti.

Eneseanalüüsioskus

Õpilane oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerimisel

Osalusaktiivsus

Õpilane

- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldumisvorme;

laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes

Hindamise kriteeriumid

Hinne	Kirjeldus
5	<p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on veenev ja enesekindel.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt, analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult, kasutades muusika oskussõnavara.</p> <p>Õpilane omab kindlaid teadmisi läbivõetud materjalide ulatuses</p> <p>Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse väga kohusetundlikult.</p> <p>Õpilase huvi, initsiatiiv, panus ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on väga suur</p>
4	<p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga, laulmisel on püüdlük ja innukas.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades osaliselt muusika oskussõnavara.</p> <p>Õpilase teadmiste ja oskuste tase on hea.</p> <p>Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse kohusetundlikult.</p> <p>Õpilase huvi ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on piisavalt suur.</p>
3	<p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesele määral, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähest muusika oskussõnavara.</p>

	<p>Õpilase muusikateadmised ja oskused on rahuldavad, töödes esineb vigu, noodikiri lohakas, suhtub õppeülesannetesse hooletult</p> <p>Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse osalise kohusetundlikkusega. Õpilane näitab üles mõningast huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes.</p>
2	<p>Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.</p> <p>Õpilase teadmised ja oskused ei vasta nõuetele</p> <p>Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse ebapiisava kohusetundlikkusega. Õpilane näitab üles väga vähest huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes tegevustes</p>
1	<p>Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.</p> <p>Õpilane ei ole täida etteantud õppeülesandeid.</p> <p>Õpilane ignoreerib ainet ja on täiesti passiivne</p>

Kuidas ja mis tingimustel hinnatakse

Hinnatakse vastavalt Elva Gümnaasiumi hindamisjuhendile ja ainekava eesmärkidele viiepalli süsteemis. Õpetaja teavitab teemat alustades mida ja millal hinnatakse.

Hinnatakse 3 korda aastas ja kokkuvõttev hinne tuleb trimestri hinnetest.. Hinne ei ole aritmeetiline keskmine! Õpilane peab sooritama kõik ettenähtud tööd.

Kokkuleppel on mittesooritatud töö stuudiumis märgitud !-ga, mis annab õpilasele teada tema tegemata tööst. Õpilane kellel on trimestrihinne „2“ või „1“ peab õppekava omandama ja tööd järele tegema täiendava õppetööna. Vastav märke pannakse stuudiumis hindele kommentaariks, mida ja millal järgi teha. Konsultatsiooni ja järelvastamise ajad teatatakse õpilastele ja need on üleval ka kooli kodulehel aineõpetaja tunniplaanis

Kui õppeaines on trimestrihinne jäetud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust töid järgi teha, loetakse aastahinde väljapanekul antud trimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavalt hindele „1“. Õpilane kellel on aastahinne „2“ või „1“ peab sooritama täiendava õppetöö.